

nimetatud kõrgustik Maarja-Magdaleena kihelkonda Tooljase ja Vassevere mägede nime all. Viimaseist kõrgendikest eraldub ta Kääpa jõe oruga. Kodaveres on selle kõrgustiku keskuseks Pällu ja Alliku kuppel- ja kühmkingud ning lääneedela-idakirde sihis asetunud seljakud, mis ümbritsevaist soist tihti eraldatuina üles kerkivad. Põhja pool leiame neid Marjase talu, keskuses Kooli ja Künnapuu talust lõuna pool ning idas Orava talu ümbruses. Kõigi nende kõrgendikkude suhteline kõrgus ei küüni üle 32 m:i ega absoluutne üle 71 m:i. Nende aines ja kõrgendikkude suund näitab, et meil siin on tegemist mannerjäa servamoodustustega, mida voolav vesi tugevasti uuristanud, nagu näitavad nende vahelised lohkvormid ja nõlvusse süvenenud vähemad orud. Need orud ning kinkude ja küngaste vahelised liuad, mollid ja häilud annavad kogu kõrgustikule korrapäratu ilme.

Pällu ja Alliku kõrgendikest lõunas esineb umb. 3 km laiune lava-taoline õhukese mullakorruga kaetud põhimoreen-künnis, mis ulatub Nautrasi külast põhjaloode-lõunakagu suunas 15 km pikkuselt kuni Alatskivi — Maarja-Magdaleena maanteeni. Lääne poole laskub künnis libamisi Kaiu järve nõkku, ida pool nõkku, milles asetsevad Suur-, Soopera ja Kirtsu soo. Madal lai Sõõru marginaalne moldorg lõikab künnise kaheks: põhjapoolseks — Nautrasi ja lõunapoolseks — Nõva künniseks, millist viimane nii absoluutselt (91.2 m) kui suhteliselt (49.0 m) üle Kaiu järve nõo, umbes 9 m esimesest kõrgem on. Nimetatud künniseil, ja nimelt nõlvadel vastu Sõõru orgu on kujunenud rida marginaalseid kõrgendikke, mis algavad oru põhjapoolseil veerudel järsunõlvaliste, eriti lääne pool (25—30°, kohati isegi enam) Sõõru kinkudena ja vaaradena ning küünivad vähemate, osalt eraldunud kõrgendikkude rühmadena Pala oruni. Sõõru kõrgendikud, peaasjalikult loodesihilised, voolavast veest erodeeritud seljakud ja vähemad kühmad, millede suhteline kõrgus küünib maksimumis 21.3 m:ni (abs. kõrg. 70.0 m), moodustavad paisu Sõõru moldorule vastu Alajõe orgu.

Sõõru kinkudest umbes 1.5 km ida pool esinevad Sõõru nõmmes kaks kõrgendikkude rühma, milledest põhjapoolne, Sõõru-Pala maanteest kasutatud, on idasihiliste künniste rühm ja lõunapoolne orulammil olev väike kõrgustik, mis kuulub nähtavasti mõhnmoodustuste hulka. Kitsad, pikad, osalt vee mõjul katkestatud, edela-kirde suunalised marginaalsed vallseljakud jätkuvad Tuhamägede nime all, milledest iseloomulisem kirde pool Tuha veskit asuv 28—30° kaldenurkadega ja relatiivselt 19.2 m kõrge Lindmetsa kink, veel edasi ida poole ning lõpevad Pala vallamaja juures hästi kujunenud marginaalsete vallseljakutena (abs. 88.0 m, relat. kõrg. 24.0 m).

Nagu nimetatud, ulatuvad Sõõru kõrgendikud risti üle Sõõru moldoru ning ühinevad Nõva künnise põhjapoolseil nõlval asuvate Kogri kõrgendikkudega, mis alustavad teist kirdesihilist, eelmisega rööbiti minevat marginaalsete kõrgustikkude rida. Nad kujutavad endist väga vahelduva reljeefiga, peaasjalikult männistutega kaetud mõhnastikke, millede suhteline ja absoluutne kõrgus võrdub üldjoontes eespool-käsiteldud kõrgustikkude kõrgusega. Kui silmapaistvama mõhna peale selles